Redacţiunea Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena
Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrie Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 221. Braşovŭ, Sâmbătă, 5 (17) Octomvre. 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvre 1891 st. vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ,** la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe treĭ lunĭ 3 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe treĭ lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 4 Octomvre v.

Incă nicĭ nu s'a înrădĕcinatŭ bine *„noua eră de conciliaţiune"* a cabinetului Szapary şi étă, că elementulŭ românescŭ a şi ajunsŭ la acea înaltă tréptă de consideraţiune ungurésců, ca sĕ fiă lipsitŭ şi de celŭ din urmă vice-comite românŭ din Transilvania şi Ungaria.

Scimŭ, că în urma strălucitei dovedĭ de *conciliaţiune*, ce li-s'a datŭ Saşilorŭ din partea guvernului prin numirea Sasului maghiarisatŭ şi escomunicatŭ de conaţionalii sei, Guido de Baussnern, în postulŭ de fişpanŭ alŭ comitatului Făgăraşŭ, — singurulŭ vice-comite românŭ, ce-lŭ mai aveamŭ în acestŭ comitatŭ românescŭ, a fostŭ silitŭ sĕ-şĭ dea demisiunea.

In urma acestei demisionărĭ, era fixată pentru alaltă-erĭ diua de alegere a noului vice-comite, despre a cărei decurgere încă n'am primitŭ unŭ raportŭ amĕnunţitŭ, resultatulŭ înse ni-s'a comunicatŭ în scurtŭ prin telegrama din numĕrulŭ de erĭ, anunţându-ni-se, că „Maghiarii au proclamatŭ ca vice-comite pe Mauriciu Kapocsányi".

Nu e lipsă sĕ mai spunemŭ, că cine şi ce feliu de omŭ este acestŭ Kapocsányi, căcĭ *proclamarea* lui din partea Maghiarilorŭ îlŭ caracteriséză în de ajunsŭ.

Intrebarea este însĕ, cum a pututŭ unŭ Kapocsányi, despre care se scia înainte, că este unulŭ dintre cei mai marĭ adversarĭ ai Românilor, sĕ ajungă vice-comitele unui comitatŭ românescŭ şi încă prin aclamaţiune?

Rĕspunsulŭ la acéstă întrebare ni-l'a comunicatŭ astădĭ unulŭ dintre membri din municipiulŭ Făgăraşului, descoperindu-ne, că lucrulŭ s'a sĕvîrşitŭ pe-o cale de totŭ netedă şi încă şi „legală". Fişpanulŭ Baussnern, vĕdĕndu-se adecă în faţa unei copleşitóre majorităţĭ de alegĕtorĭ românĭ, a recursŭ la dreptulŭ sĕu de „veto" şi n'a lăsatŭ sĕ fiă pusŭ între candidaţĭ nicĭ unŭ Românŭ. Unulŭ dintre alegĕtorii românĭ a voitŭ, póte, sĕ protesteze în contra volniciei fişpanului, dér fiindcă fişpanulŭ nu i-a datŭ cuvĕntŭ, Românii alegĕtorĭ au părăsitŭ loculŭ de alegere şi Maghiarii, rĕmânĕndŭ singurĭ, şĭ-au făcutŭ chefulŭ cum lĭ-a plăcutŭ

Astfelŭ se esplică „proclamarea" lui Kapocsanyi în postulŭ de vice-comite alŭ unui comitatŭ românescŭ.

Postulŭ de vice-comite alŭ comitatului Făgăraşŭ a fostŭ din timpurĭ străvechĭ ocupatŭ totŭ numai de Românĭ şi fericitulŭ, căruia i-a fostŭ reservată „patriotica" chiămare de a huidui din postŭ şi pe celŭ din urmă vice-comite românŭ, ce mai rĕmăsese în întrégă Transilvania şi Ungaria, a fostŭ Guido de Baussnern.

Acum suntemŭ în clarŭ. Nicĭodată în dieta ungurésců nu s'a pututŭ face o acusaţiune mai netemeinică ca atuncĭ, când lui Guido de Baussnern i-s'a imputatŭ „nepatriotismŭ" din causa originei sale săsescĭ. Acésta a dovedit'o din nou domnulŭ de Baussnern cu ocasiunea „proclamărei" de alaltă-erĭ şi noi amŭ sciut'o şi mai 'nainte; a sciut'o de-altmintrelea şi guvernulŭ, căcĭ dóră de aceea l'a învrednicitŭ pe domnia-sa cu conducerea acestui comitatŭ.

Ni-se spune în telegrama de erĭ, că volnicia d-lui Guido de Baussnern a produsŭ indignaţiune între Românĭ. Sĕ nu crédă însĕ d-lŭ de Baussnern, că şi *meritulŭ* de-a fi produsŭ acéstă indignaţiune între Românĭ este alŭ d-sale. Românii sciu cine este d-lŭ de Baussnern şi cunoscŭ *misiunea*, cu care a fostŭ trimisŭ d-sa în acestŭ comitatŭ. De aceea Românii n'au aşteptatŭ şi nicĭ n'au pututŭ sĕ aştepte nimicŭ dela *graţia* d-sale. Cei ce au făcutŭ însĕ dependentă sórtea poporului românŭ de graţia unorŭ fişpanĭ ungurescĭ, ca Baussnern şi soţii sĕi, acelora le revine *meritulŭ* de-a fi amărîtŭ sufletele românescĭ.

Sĕ nu uitămŭ însĕ, că şi responsabilitatea pentru aceste oribile merite asupra lorŭ cade!

Vocĭ asupra visitei
Românilor Ardelenĭ la Praga.

„Politik" din Praga, organŭ alŭ partidei Cehilorŭ bĕtrânĭ, scrie în numĕrulŭ sĕu dela 10 Octomvre n. între altele:

...La toasturile, prin carĭ Românii au fostŭ sĕrbătoriţĭ ca representanţĭ ai poporului românŭ, rĕspunse d-lŭ Dr. Aurel Mureşianu, redactorŭ-şefŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei" la Braşovŭ în Transilvania şi conducĕtorŭ alŭ Românilorŭ ardelenĭ, printr'unŭ toastŭ cu nuanţă politică, dicĕndŭ, că primirea cordială în Praga a mişcatŭ adĕncŭ pe Românĭ şi i-a surprinsŭ plăcutŭ. Ei întreprinseră unŭ drumŭ de trei dile, spre a vedé marile resultate ale culturei boeme seculare şi a-le admira, şi spre a arĕta, cu câtă stimă şi simpatiă însoţescŭ Românii din partea rĕsăriténă a monarchiei acéstă nobilă luptă pentru cultura naţională. Cehii nu domnescŭ, ei lucréză şi nu domnirea şi îngâmfarea puterei, ci munca culturală este, care merită deplina stimă, veneraţiune şi simpatiă a tuturorŭ. Noi amŭ pututŭ constata în admirabila D.-vóstră esposiţiune dovada viuă a acestei împrejurărĭ. Visita nóstră însĕ are şi o altă însemnătate. Pe noi ne înfrăţesce şi comuniunea sorţii în lupta pentru esistenţa naţională. Nisuinţa de a fi stăpânŭ în casa ta este dréptă şi firéscă, dér a voi sĕ domnescĭ şi a asuprì pe alţii este cea mai mare nedreptate şi nisuinţa cea mai nenaturală. De aceea noi amŭ fostŭ întotdéuna pe partea acelora, carĭ apĕră cinstitŭ şi sincerŭ egala îndreptăţire. „Am fostŭ", dise vorbitorulŭ, „odinióră într'unŭ rĕndŭ cu luptătorii voştri şi în aceeaşĭ fóiă, în „Reforma" lui Schuselka, în care marele vostru istoricŭ Palacky apĕra interesele naţiunei cehice şi drepturile Boemiei, eu am apĕratŭ interesele române şi drepturile Transilvaniei." D-Vóstrĕ aţĭ desfăşuratŭ stégulŭ solidarităţii slave şi *noi sperămŭ, că prin acésta nu nisuiţĭ la o stăpânire nedréptă asupra altora, ci la libertatea şi egala îndreptăţire a majorităţii asuprite a popórelor acestei monarchii, şi în cadrulŭ unei asemenea solidarităţĭ slave au locŭ şi Românii*, căcĭ pentru acéstă libertate a popórelorŭ ne luptămŭ şi noi; în punctulŭ acesta suntemŭ una şi vĕ întindemŭ bucurosŭ mâna strigĕndŭ: Trăiéscă naţiunea cehă! Trăiéscă nisuinţele ei pentru libertate şi egală îndreptăţire! — Toastulŭ acesta fŭ primitŭ cu aplause sgomotóse."

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Despre Niccolo Machiavelli.

Posiţiunea lui Machiavelli faţă cu Medicei.

(Fine).

Juna Italiă de pe atuncia privia încă la Machiavelli, — cu tóte că comisese deja crima secretă a *„Principelui"*, — ca la unŭ dascălŭ şi conducĕtorŭ, cu a cărui înţelepciune politică putea cineva sĕ-şĭ facă educaţiunea şi sĕ se oţĕlésců pentru fapte. Acéstă posiţiune nouă a lui în Florenţa era atâtŭ de cunoscută în publicŭ, încâtŭ ar fi fostŭ straniu, décă elŭ n'ar fi fostŭ consideratŭ celŭ puţinŭ ca înscenătorulŭ intelectualŭ alŭ conspiraţiunei Alamanni-Buondelmonti. Câtŭ de intimŭ fusese elŭ cu Luigi Alamanni şi Buondelmonti o arătase elŭ şi prin dedicarea biografiei lui *Castruccio Castraccani*, de-asupra căreia scrisese numele celorŭ doi amicĭ ai sĕi.

Cu atâtŭ mai multŭ trebue sĕ se mire cineva, că *cardinalulŭ Giulio*, în contra căruia a fostŭ îndreptată în prima liniă acea conspiraţiune, părea că nu avea nicĭ unŭ prepusŭ asupra lui Machiavelli, ci din contră, îlŭ atrăgea acum totŭ mai multŭ în partea sa şi la diferite ocasiunĭ începù a cere sfatŭ dela profunda lui cunoscinţă a relaţiunilorŭ.

Se pare că la începutŭ esista o înţelegere destulŭ de bună intre grădinile lui Rucellai şi între cardinalulŭ Giulio de Medici, ca representantulŭ noului guvernŭ alŭ Florenţei. Democraţia florentină spera póte încă la unŭ compromisŭ cu cardinalulŭ, către care dintre toţĭ Medici îi arătau mai multă încredere, pentru caracterulŭ sĕu blândŭ, şi care în totŭ casulŭ încă nu luase o hotărîre definitivă asupra constituţiunei, ce avea sĕ dea Florenţei. Tinerii poeţĭ şi literaţĭ alŭ cărorŭ capŭ recunoscutŭ în Florenţa ajunsese a fi Machiavelli, puneau, precum se pare, fórte mare pondŭ pe memoriulŭ despre *Reformele de statŭ florentinŭ*, scrisŭ de măiestrulŭ lorŭ şi probabilŭ de-odată cu Machiavelli scrise şi Buondelmonti unŭ tractatŭ despre reorganisarea statului florentinŭ.

Aceste două tractate, scrise de Machiavelli şi Buondelmonti, vorŭ fi fostŭ programulŭ de partidŭ faţă cu Medicei a junimei florentine, care nu-şĭ pierduse încă tóte speranţele.

Se póte, că la începutŭ cardinalulŭ va fi luatŭ o atitudine, ce lăsa a se aştepta, că ar fi aplecatŭ a încheia compromisulŭ între *Principatulŭ* mediceicŭ şi principiulŭ democratŭ şi a-lŭ şi realisa. Dér tinerii din grădinile Rucellai prinseră curĕndŭ de veste, că prin aparenta concesiune, ce o arăta elŭ faţă cu planurile şi speranţele lorŭ, voiesce sĕ-şĭ bată numai jocŭ de ei şi desamăgirea lorŭ, după ce ajunseseră la acéstă cunoscinţă, i-a mânatŭ a însoena acea conspiraţiune revoluţionară. Machiavelli se vede, că a sciutŭ cu multă prevedere sĕ-şĭ asigure persóna sa, deórece despre legătura, în care se afla elŭ cu acea întreprindere a amicilorŭ sĕi, nu s'a mai făcutŭ vorbă şi în totŭ casulŭ acésta lui nu i-a stricatŭ întru nimicŭ.

Medicei însĕ au pututŭ sci limpede din discursulŭ adresatŭ lui Leo X despre reforma Florenţei, pe ce tĕrĕmŭ principalŭ stă Machiavelli în cestiunea acésta şi până la ce gradŭ era elŭ aplecatŭ, în casulŭ unei nouĕ formărĭ a statului florentinŭ, a subordona principiulŭ democraticŭ stăpânirei familiei mediceice.

In acest tractatŭ, Machiavelli statoresce din capulŭ locului, *că forma republicană e a se păstra în Florenţa* şi pentru acestŭ postulatŭ pe care elŭ îlŭ consideră ca celŭ dintâiu şi nedispensabilŭ, îşĭ ridică elŭ aci vocea cu unŭ accentŭ puternicŭ.

Scopulŭ, pe care-'lŭ urmăria Machiavelli, care era se instalese pentru republică o stare escepţională mediceică, în care se fiă conservatŭ şi principiulŭ republicanŭ şi tot-odată şi autoritatea lui Leo şi a cardinalului. Acésta împărţire a formelorŭ democratice prin autoritatea Mediceilorŭ avea sĕ fiă o epocă de transiţiune pentru starea lucrurilorŭ florentine. Dér durata acestei epoce Machiavelli o lega espresŭ de esistenţa Mediceilorŭ. Posiţiunea, ce voiesce elŭ sĕ li-o dea în Florenţa, e de natură fórte particulară şi dubiósă. Pentru formarea unei despoţii, ea nu e de ajunsŭ şi în fiine totuşĭ vĕrfulŭ unei republice rĕmâne ca locŭ designatŭ de elŭ pentru tronulŭ Mediceilorŭ. Acestŭ vĕrfŭ e însĕ cam ameţitorŭ, căcĭ sub elŭ stă deschisă pórta prin care mişcarea republicană a poporului se póte rostogoli în totŭ momentulŭ. Intr'o astfelŭ de constituţiune s'ar puté vedé chiar o provocare secretă adresată fiăcărui republicanŭ adevĕratŭ, a nu cruţa viéţa Mediceilorŭ, pentru-că numai după mórtea lorŭ ar puté reînvia adevĕrata republică florentină. De altă parte, Machiavelli voiesce sĕ probeze

Foile germane din Praga „Bohemia“ și „Prager Tagblatt“ au publicatŭ asemenea după „Narodni Listy“ raportulŭ despre banchetŭ, însoțindu-lŭ cu observările lorŭ îndreptate în potriva Cehilorŭ. „Bohemia“ întituléză raportulŭ sĕu cu cuvintele „O înfrățire ceho-română.“

CRONICA POLITICĂ.

— 4 (16) Octomvre.

— In luna viitóre se va ține la Roma unŭ **congresŭ internaționalŭ** de pace, alŭ cărui presidentŭ era destinatŭ sĕ fiă fostulŭ ministru italianŭ *Bonghi*. Dér, dilele trecute, d. Bonghi publicându-șî ideile sale despre stabilirea păcii permanente, a vorbitŭ și de chestia Alsației și Lorenei și étă că vrajba a și întratŭ chiar în sînulŭ apostolilorŭ păcii. D. Bonghi adecă este partisanŭ alŭ părerii, că Franța ar avea dreptulŭ sĕ pretindă înapoiarea acelorŭ două provincii. Étă însĕ, că o parte din deputații germanî naționalî din parlamentulŭ Austriei, cu totulŭ de altă párere în acéstă privință, nu mai vorŭ sĕ scie de pace cu acestŭ prețŭ. Acești deputațî au trimisŭ acum secretarului comitetului pentru congresulŭ de pace, marchisului *Pandolfi*, scrisórea următóre:

„Multŭ stimate domnule! Cu plăcere ne-amŭ declaratŭ gata, în urma afabilei d-tale invitărî, sĕ luămŭ parte la congresulŭ de pace din Roma. Cu regrete sincere ne vedemŭ acum îndemnațî a ne retrage ér promisiunea nóstră. Publicațiunile mai nouĕ ale presidentului comitetului pregătitorŭ sémănă mai multŭ a voce de rĕsboiu, decâtŭ de pace și stau cu desĕvêrșire în contradicere cu convingerile nóstre naționale și politice. In asemenea împrejurărî, ca fi ai poporului germanŭ, ne ținemŭ de datorință națională a nu participa la congresŭ.“

Scrisórea este iscălită de deputații Bareuther, Pernerstorfer, Reicher și Steinwender.

— Din Constantinopole se telegrafiază: Este cu desĕvêrșire inesactŭ, că se urmăresc nisce negociărî între *ambasada* **englesă** și **Pórta** în privința *strâmtorilorŭ*. Guvernulŭ otomanŭ comunicândŭ puterilorŭ tóte amĕnuntele învoielii încheiate cu Rusia, sir *White* a remisŭ la 8 Octomvre Porțeĭ copia unei note a guvernului sĕu, care ia actŭ de învoiala în cestiune și care se declară convinsŭ, că nu conține nicĭ o modificare a tractatelorŭ esistente. — Se asigură că Englitera consideră incidentulŭ ca închisŭ. Rĕspunsulŭ Franciei este conceputŭ în aceiașĭ ordine de idei.

— Corespondentulŭ parisianŭ alŭ diarului „Times“ din Londra comunică din isvorŭ sigurŭ soirea, că **alianța ruso-francesă** formézĕ de presentŭ *obiectulŭ principalŭ de consultațiunĭ* și că tractatulŭ se va și subscrie în curêndŭ. Nu e vorba, continuă numitulŭ corespondentŭ, numai de o convenția militară, nicĭ de aceea numai, că Rusia și Francia sĕ desvólte o acțiune comună la Constantinopolŭ și Cairo, — ceea ce dealtmintrelea va veni pe tapetŭ la inițiativa sultanului pe lângă sprijinirea din partea Franciei și Rusiei, ci e vorba de unŭ *formalŭ tractatŭ de alianță*. Despre tóte acestea camera francesă nu va fi încunosciințată, fiindŭ-că în tenórea § 8 din Constituția dela 16 Iuliu 1875, președintelui Republicei îi compete dreptulŭ de a face și ratifica tractate. Președintele e datorŭ sĕ înscĭințeze camera despre așa ceva, numai întru câtŭ permitŭ interesele și siguranța statului. De aici însĕ urméză, că décă în adevĕrŭ se va sĕvêrși alianța între Francia și Rusia, acésta se va puté ține în secretŭ până când îi va plăcé președintelui Republicei. Și fiind-că în Rusia e eschisă orĭ-ce publicare de felulŭ acesta, puterile centrale nu vorŭ sci nicĭ în ultimulŭ momentŭ, că cu câțĭ contrarĭ are sĕ stea față.

— Deputații **parneliștĭ** au adresatŭ poporului irlandesŭ unŭ manifestŭ, în care dicŭ, că ei voiescŭ sĕ continue lupta până ce unitatea partidului autonomŭ parlamentarŭ va fi restabilită. Ei convócă o întrunire a irlandesilorŭ competențĭ, spre a propune acolo mijlócele proprii pentru realisarea programului lui Parnell.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Octomvre.

Érășĭ cărțĭ oprite. Ministerulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică a datŭ unŭ circularŭ cu data de 5 Octomvre tuturorŭ autoritățilorŭ bisericescĭ, apoi inspectorilorŭ regescĭ de școle și directorilorŭ supremĭ ai districtelorŭ școlare, în care interdice folosirea următórelorŭ cărțĭ: *1) Tocilescu: Istoria română pentru școlele primare de ambe sexe* (Bucurescĭ 1887) *„pentru că datele sale nu corĕspundŭ adevĕrului istoricŭ și suntŭ aplecate la escitarea urei de rassă“; 2) Schulwandkarte von Siebenburgen*, edată de Francisc Obert (Gotho, Iustus Pertes) „care în privința politică și a dreptului publicŭ este cu totulŭ învechită și de aceea ușorŭ póte da nascere la rĕspândirea unorŭ părerĭ greșite“. — Ce mai sci, adĭ mâne cărțile nóstre didactice vorŭ trebui sĕ fiă supuse censurei „Kulturegylet“-urilorŭ în modŭ directŭ, astădĭ suntŭ espuse aceleașĭ censurĭ, dér numai indirectŭ.

***

Fortificațiile Bucurescilorŭ. Cetimŭ în „Timpulŭ“: D-nii căpitanĭ de geniu, Tănăsescu, Istrate și Drăgotescu au plecatŭ în dilele aceste în Francia, celŭ dintâiu la Creuzot, alŭ doilea la St. Chamond și celŭ d'al treilea la Commentri pnetru a supraveghia lucrările cupolorŭ comandate la aceste fabricĭ și destinate forturilorŭ și bateriilorŭ din jurulŭ Bucurescilorŭ.

***

Vinurile românescĭ. Mai mulțĭ representanțĭ de case marĭ din strĕinătate, între carĭ și alŭ casei Solomon din Bordeaux au sositŭ în Bucurescĭ peetru a face cumpărărĭ de vinurĭ din recolta anului curentŭ. Se comunică „Luptei“, că în anulŭ acesta vinurile suntŭ multŭ căutate și cu prețŭ mai mare de câtŭ în anii trecuțĭ.

***

Ca președinte alŭ camerei comerciale, după cum anunță „Pesti Hirlap“ va fi alesŭ néoșulŭ „maghiar“ Moritz Wahrmann!

***

Renumitulŭ profesorŭ de medicină Dr. Virchow, și-a serbatŭ în dilele trecute aniversarea a 70 a nascerei sale. Cu acéstă ocasiune 'i s'a făcutŭ marĭ ovațiunĭ. Dînsulŭ a primitŭ aprópe dela toțĭ savanții din strĕinătate telegrame de felicitare. Orașulŭ Berlinŭ l'a alesŭ *cetățénŭ de onóre* alŭ sĕu.

***

Complotŭ în contra Țarului. Se anunță din Kiev diarului „Daily Telegraph“ că s'ar fi descoperitŭ unŭ complot în contra vieței Țarului. — Autoritățile ar fi confiscatŭ o presă, care imprima scrierĭ rĕsvrătitóre. Mare disordine ar fi isbucnitŭ printre studenții din universitate. — S'au făcutŭ mai multe arestărĭ printre acești din urmă, alŭ cărorŭ spiritŭ rĕsvrătitorŭ cresce.

***

„Nunta din Văleni“ în Bistrița. Faimósa piesă teatrală a jidanului Brotsiner „Hochzeit von Valeni“ se va representa — după cum aflămŭ din „Minerva“ — și pe scena teatrului din Bistrița, unde directorulŭ de teatru, Carolŭ de Remay, are de gândŭ sĕ dée în decursulŭ lunei lui Octomvre unŭ ciclu de representațiunĭ.

***

Invitare. „Reuniunea sodalilorŭ românĭ din Sibiiu“, învită la producțiunea împreunată cu cântărĭ, teatru și dansŭ ce se va ține Sâmbătă în 5 (17) Octomvre 1891 în sala dela „Gesellschafts-haus“. Începutulŭ la 8 óre séra. Intrarea de familiă à 3 persóne 1 fl. 50 cr., pentru domnĭ 80 cr., damele 40 cr., — o loge 3 fl. Suprasolvirĭ benevole se primescŭ cu mulțumită și se vorŭ chita pe cale diaristică. Programa: 1. „La peres du victoir“, marșŭ esecutatŭ de musică. 2. „Dis-a badea“, corŭ mixtŭ, de Musicescu, 3 „Haina cernită“, romanță de Dinicu, esecutată de musică. 4. „Gondoleta“, corŭ de bărbațĭ de Flechtenmacher. 5. „Dacă vrei s'alinĭ durerea,“ romanță de Florescu esecutată de musică. 6 „Liga română“, solo de baritonŭ, de C. M. Cordoneanu, cântatŭ de dl Adrianŭ Popŭ. 7. „Sêrba popilorŭ“, de Dinicu, esecutată de musică. 8. „La o rêndunea“, corŭ de dame de I. Wiest. 9. Măi țĕrane dela țĕră“, romanță de Florescu, esecutată de musică. 10 „Din depărtare“ cuartetŭ duplu, de I. Vorobchievicĭ. 11. Hora țărănéscă“, de I. Florescu esecutată de musică. 12. „Cântecŭ vênătorescŭ“, corŭ de bărbațĭ de T. de Flondorŭ. — 13. Cârlanii, vodevilŭ într' unŭ actŭ de Iacobŭ Negruzi. Persónele: Lionescu, fiiulŭ boierului proprietarŭ, dl Fritz Schuster. Miron — Terinte, țĕranĭ fruntașĭ d-nii Ioanŭ Morariu și George Poponea. Domnica, femeia lui Mironŭ d-șóra E. Bobeșŭ. Vochița, femeia lui Terinte d-șóra P. Goganŭ. — După producțiune urméză jocurile naționale Călușeru ŭ“ și „Bătuta“ și în urmă dansŭ. Comitetulŭ.

***

Omorîtŭ de unŭ cerbŭ. Din Windischgrăz, se anunță, că redactorulŭ diarului „Holzinteressent“ din Viena, inginerulŭ Strassberger, a fost străpunsŭ de unŭ cerbŭ în grădina zoologică Ursula, și imediatŭ a murîtŭ.

***

La Zĕrnescĭ, cu ocasia adunărei despărțĕmêntului Asociațiunei, d-lŭ *George Ilie* din *Rĕșnovă* a dăruitŭ pentru scopurile Asociațiunei 2 fl. Acésta ni-se cere a-o amintĭ cu rectificare la darea de sémă din Nr. 209 alŭ fóiei nóstre, unde 'i s'a însemnatŭ greșitŭ atâtŭ ubicațiunea, câtŭ și suma dăruită.

***

Unŭ satŭ întregŭ prefăcutŭ în cenușe. Din Huniădóra se telegrafiézĕ, că comuna Nădașulŭ de susŭ a arsŭ cu totul, afară de 7 case. Numai puține case au fost asigurate. Miseria locuitorilorŭ e mare.

***

Marseillaisa în Turcia. Sultanulŭ a primitŭ în audiență pe ambasadorulŭ francesŭ Cambon. Cu acéstă ocasiune musica gardei turcescĭ întonă marseillaisa, care până acuma a fostŭ oprită în Turcia.

---

prin acestŭ proiectŭ de constituțiune, că elŭ ar dori, ca aum aședĕmintele republicane sĕ fiă modificate.

Era evidentŭ, că Machiavelli remăsese partisan alŭ principiului republicanŭ. Dér cu tóte acestea îșĭ păstrase o reservă diplomatică, ca sĕ nu propună pe față nemijlocita restabilire a republicei. Îșĭ dase însĕ silința, sĕ desmĕnte pe Mediceulŭ, care-i ceruse părerea sa, ca se nu introducă unŭ guvernamentŭ mixtŭ, care ar întruni tóte scederile republicelor și ale monarchielorŭ, fără ca se ofere nicĭ unulŭ din favorurile lorŭ. A înființa unŭ *principatŭ* declaratŭ și sincerŭ, 'i se părea lui a fi lucrulŭ celŭ mai potrivitŭ. Florența a fostŭ tot-déuna în mâna Mediceilorŭ *unŭ statŭ democraticŭ* cu unŭ vĕrfŭ monarchicŭ și Machiavelli, ce e dreptŭ, lăsa sĕ se întrevédă, că ar fi unŭ lucru crudŭ și barbarŭ, de a vré sĕ aședĭ unŭ principe într'unŭ statŭ, care e construitŭ în forme curatŭ republicane. Imediatŭ însĕ și adauge, că nu mai puținŭ ar fi o barbariă, a vré sĕ introducĭ forma guvernului republicanŭ într'unŭ statŭ, care până acum a fostŭ dedat sĕ asculte de legile unui monarchŭ. Pentru a puté scăpa din acésta dilemă, Machiavelli inventéză acum una din cele mai infame machinațiunĭ ale politicei mai nouĕ, de care de atuncĭ încóce s'a făcut în istoriă întrebuințare pe o scară câtŭ de lungă. Elŭ sfătuesce adecă pe Medicĭ sĕ păstreze în Florența instituțiunile democratice, *dér sĕ influințeze asupra alegerilorŭ într'unŭ modŭ cu totulul nou și a-le conduce așa, ca tóte posturile sĕ fiă ocupate numai de astfelŭ de individĭ, a cărorŭ voința sĕ fiă orbesce supusă puterei.* Aci politica lu Machiavelli se desparte și în modŭ practicŭ de orĭ ce morală și lealitate. *„Pentru ca amicii vostri“* — dice elŭ în acestŭ memoriu adresatŭ lui Medici — *când se vorŭ presenta la alegerĭ, sĕ aibă și siguranță, că vorŭ fi pușĭ în numĕrulŭ candidaților, Sanctitatea Vóstră sĕ facĭ ți a se alege optŭ scrutătorĭ carĭ sĕ póte face ca voturile sĕ cadă pe acele persóne, pe carĭ le vorŭ vré ei, fără ca se separă, că ar fi cineva eschisŭ“*.

Falsificarea buletinelorŭ apare decĭ ca o doctrină propagată pe față de către Machiavelli, care trebuia sĕ resulte din conceulŭ celŭ mai intimŭ alŭ întregului sĕu sistemŭ politicŭ. Dér lui Machiavelli întrega acéstă procedură 'i pare atâtŭ de simplă și firéscă, încâtŭ elŭ, propagându-o nu simte nicĭ cea mai mică remușcare a consciinței. Sistemulŭ constituționalŭ, în alŭ cărui metodŭ, precum se pare agitațiunile electorale suntŭ nedispensabile, a sciutŭ sĕ se folosescă în totŭ loculŭ de acéstă invențiune a lui Machiavelli.

Intr'aceea cardinalulŭ *Giulio de Medici* luă în numele Papei frĕnele guvernului din Florența și a sciutŭ sĕ observe o așa mare moderațiune personală și îngrijire aparentă pentru instituțiunile poporului, încâtŭ se pare, că sub sceptrulŭ sĕu va puté sĕ se desvólte celŭ puținŭ o umbră a libertății florentine. Prin tractatulŭ sĕu de reformă, lui Machiavelli érășĭ nu-i succese sĕ-șĭ câștige grația puternicilorŭ Medicei. Leo X sĕ pare, că n'a datŭ nicĭ o ascultare acelorŭ sfaturĭ înțelepte și în câtŭ privesce pe cardinalulŭ Iulius, care în curêndŭ se urcă pe tronulŭ papalŭ sub numele de Clemente alŭ VII-lea mai multŭ numai din considerațiunĭ de bună cuviință se arăta aplecatŭ a nu lăsa pe unŭ bărbatŭ de spiritulŭ și meritele lui Machiavelli, ca sĕ se prăpădéscă într'unŭ unghiu părăsitŭ. Ilŭ însărcină decĭ sĕ scrie istoria Florenței, pentru care în decursulŭ lucrărei, Machiavelli primi o mică remunerațiune; ba începŭ a-lŭ folosi și pentru nisce misiunĭ mai micĭ.

Principiile desvoltate de Machiavelli erau totŭ numai acele două puncte esterne ale politicei machiavelliste, pe carĭ le întêlnimŭ la elŭ în totŭ loculŭ, carĭ se puteau înfățișa în două chipurĭ, ce nu erau alta, decâtŭ străvechia dialectică despre absolutismŭ și libertate. Medicei nu se prea încredură în acestŭ punctŭ de vedere, și precum se pare, au pusŭ manuscriptulŭ tratatului despre *principe* la o parte, cuprinșĭ de unŭ sentimentŭ de grôză. Imbinarea leului cu vulpea, pe care li-o recomanda elŭ în scrierea sa, probabilŭ că era pentru ei o problemă prea artificială. Ei bucurosŭ s'ar fi folositŭ de acestŭ bărbatŭ, décă elŭ ar fi avutŭ unŭ spiritŭ mai puținŭ superiorŭ și décă numai i-s'ar fi pututŭ încrede lui. Pentru-că trebue sĕ fiă fórte neconvenabilŭ a te folosi de unŭ geniu ca și de o creatură. Creaturĭ îșĭ alege cineva numai dintre ómenii cei mai ordinarĭ, sĕu că și-i dimite la o asemenea stare printr'o slujbă de josŭ. Ce avea însĕ sĕ facă cu unŭ Machiavelli? Numele lui avea la Florentinĭ încă o bună reputațiune, pe care o pierdŭ numai după ce Giulio începŭ în faptă a se folosi de Machiavelli.

In 6 Mai 1527 *urbea eternă* a fostŭ

Congresulŭ naționalŭ bisericescŭ.

Despre decursulŭ ședinței prime a congresului naționalŭ bisericescŭ, ținută la 1 (13) Octomvre, reproducem după „Telegrafulŭ românŭ“ următórele:

După terminarea s. liturgii și nivocarea sântului Duchŭ, membrii congresului întruniți în numĕrŭ considerabilŭ în biserica din cetate, așteptau cu încordare venirea Escelenței Sale Inaltŭ Preasânțitului Domnŭ metropolitŭ și a S. S. archierei la ședință.

La întrarea în biserică Escelența Sa însoțitŭ de ambii episcopi sufragani, a fostŭ întimpinatŭ cu vii aclamări „Sĕ trăiéscă“.

Escelența Sa ocupă scaunulŭ presidialŭ și deschise ședința prin următórea cuvêntare:

„Prea sânțiți Domni Episcopi! Prea stimați Domni Deputați congresuali! Iubiți frați, iubiți fii sufletesci!

La noua întrunire de adi a congresului nostru naționalŭ-bisericescŭ primiți din capulŭ locului salutările mele cordiale, cu care Vĕ întimpinŭ aici, ca pe representanții bisericesci ai unui poporŭ de unŭ milionŭ și jumĕtate de suflete, chemați a lua în sémă desvoltarea culturală a acestui poporŭ pe terenulŭ bisericescŭ, a cunósce eventualele pedeci interne séu esterne, care stau în calea acestei desvoltări, a afla mijlócele potrivite pentru delăturarea acelora și peste totŭ a continua lucrările începute înainte de acésta cu două decenii pentru consolidarea și prosperarea bisericei nóstre naționale pe basele credinței, speranțelorŭ și ale carității creștinesci.

Chiar și între imprejurări mai normale decâtŭ cum suntŭ ale nóstre de adi, și într'o situațiune cu multŭ mai favorabilă, decâtŭ cum este cea actuală, arŭ fi grele problemele, la a cărora resolvire v'ați angagiatŭ d-vóstră, prea stimați domni deputați. Astădi însĕ, când simțulŭ generalŭ alŭ poporului nostru încă nu este desvoltatŭ pănă acolo, ca elŭ de sine sĕ afle căile cele mai sigure și mijlócele cele mai bune ale prosperărei, când însuși clerulŭ nostru parochialŭ încă nu este pusŭ pretutindeni în condițiuni favorabile pentru a-și puté împlini sublima misiune cu resultatele dorite de toți, și când unele rele sociale și de altă natură au înriurire stricăciósă și asupra vieței nóstre bisericesci: misiunea Domniilorŭ Vóstre în acéstă supremă corporațiune bisericéscă devine și mai dificilă.

Cu tóte acestea eu mĕ simtŭ îndreptățitŭ a spera, că D-Vóstră insuflețiți de scopurile sublime, care le urmăresce peste totŭ biserica ortodoxă universală, și în specialŭ biserica nostră națională română luminarea, cultura, moralitatea, pacea și fericirea, — veți continua cu succese bune lucrările congreselorŭ nóstre din trecutŭ și veți crea pentru istoria desvoltărei nóstre naționale bisericesci date nouĕ, care Vĕ vorŭ asigura gratitudinea posterității, și vorŭ da acesteia impulsŭ pentru o nisuință continuă spre progrese salutari în viéța bisericéscă.

Cuvintele preagrațióse și adevĕratŭ părintesci, care le-amŭ audịtŭ și cetitŭ acum mai de curêndŭ rostite de Majestatea Sa domnitoriulŭ împĕratŭ și rege alŭ nostru la adresa bisericei nóstre, ne dau o nouă garanță despre scutulŭ preaînaltŭ, la care póte conta biserica nóstră națională și instituțiunile ei fundamentale din partea Majestăței Sale, avêndŭ noi a persevera cu firmitate în credința tradițională către prea înaltulŭ tronŭ și în respectulŭ loialŭ față cu organismulŭ legalŭ alŭ statului. Étă déră o nouă încuragiare pentru noi, de a lucra bărbătesce și cu cele mai bune speranțe pentru desvoltarea ulterióră a instituțiunilorŭ nóstre bisericesci, prin care propagândŭ cultura și moralitatea, voimŭ totdeodată sĕ folosimŭ statului publicŭ și scumpei nóstre patrii, căreia rĕmânemŭ devotați cu tótă căldura inimei.

Premițêndŭ acestea și cerêndu-mi încă de acum scuse pentru neajunsurile, cari prea ușorŭ potŭ sĕ provină sub durata sesiunei nóstre din starea sdruncinată a sănĕtății mele, — mĕ alăturŭ cu totŭ sufletulŭ, ca piósele rugăciuni, cari se ridicară astădi în acéstă sântă biserică către Atotputerniculŭ Dumnedeu pentru ajutorulŭ cerescŭ la lucrările nóstre congresuale, și cu acéstă, sesiune ordinară a congresului nostru naționalŭ-bisericescŭ pentru periodulŭ anilorŭ 1890—1892, o declarŭ de deschisă.“

Deschidêndu-se în modŭ sĕrbătoresc ședința, presidiulŭ designéză de notari interimali din clerŭ: Dr. Georgiu Popoviciu, Ignatiu Papp și Dr. Remus Roșca, ér dintre mireni pe deputații: Georgiu Feier, Dr. Bologa, Zevedeiu Mureșianŭ, Iuliu Novacŭ, Dr. Aurelŭ Novacŭ și Ionŭ Pap.

Presidiulŭ presentéză actele electorale întrate dela eparchii și lista deputațilorŭ aleși și provócă pe deputații presenți, ca la apelulŭ nominalŭ sĕ-și presenteze credențiționalele la birou. La apelulŭ nominalŭ rĕspundŭ 54 deputați, dintre cari numai 2 nu au credenționale.

Prin presidiu și prin alți deputați și-au presentatŭ credenționalele 17 deputați.

In sensulŭ regulamentului, actele electorale se împartŭ la trei secțiuni, avêndŭ secțiunea I. (archidiecesanii) a verifica pe deputații din diecesa Aradului, secțiunea II-a (aradanii) a verifica pe deputații din diecesa Caransebeșului și secțiunea a III-a (caransebeșenii), a verifica pe deputații din archidiecesă.

Cu acestea ședința se închee, anunțându-se ședința procsimă pe Mercuri la 11 óre și punêndu-se la ordinea dilei rapórtele secțiunilorŭ.

Tot-odată se anunță, că ședințele se vorŭ ține în sala comitatului, ca cea mai acomodată și mai spațiósă sală.

Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciulŭ biroului de cor. din Pesta).

Erfurt, 16 Octomvre. In adunarea socialistă de eri s'a atacatŭ vehementu oposițiunea.

Londra, 16 Octomvre. O acțiune comună a Angliei cu China în contra înaintărei Rusiei, nu este neprobabilă.

Petersburg, 16 Octomvre. Diarul „Novosti“ aunnță, că Italia a asiguratŭ față de Rusia neutralilitatea ei privitóre la Bulgaria.

Seghedinŭ 16 Octomvre. Gendarmeria a descoperitŭ în comitatulŭ Timișului o bandă de falsificatori, cari fabricau bancnote de câte cinci florini.

Reichenberg, 16 Octomvre. Calfa de taurŭ Wolf, a aflatŭ sub podulŭ, care duce la Pöchlitz, nisce cutii cu patróne de dinamită și o bombă. E probabilŭ că lucrurile aflate stau în legătură cu atentatulŭ dela Rosenthal.

Londra, 16 Octomvre. Furtuna dela țĕrmure duréză încă, o mulțime de nenorociri s'au întêmplatŭ.

Parisŭ, 16 Octomvre. Subscripțiunea împrumutului rusescŭ a datŭ unŭ resultatŭ uimitorŭ, deórece subsemnații mici aprópe numai singuri au subscrisŭ suma depusă. Subsemnații mari în urma acésta primescŭ numai puține părți fracționare din sumele subscrise.

Literatură.

„Romänische Revue“ revistă politică literară. Direcțiunea: Wien, VIII., Feldgasse 15. Anulŭ VII. Cuprinsulŭ fascicului IX: Die „neue“ Naționalitäten-Politik in Ungarn. — Die romänische Emigration. — Die historischen Publicationen der romänischen Litteratur in den Iahren 1882—1889 von Nic. Densușianu. — Constantin Morariu-Andrievici cu portretŭ). Von C. Morariu. — Rundschau: Vom Hermannstädter Central-Comité der romänischen Nationalpartei. Wirthschaftliche Resultate bei den Romänen in Ungarn und Siebenbürgen. — „Romänische Revue“ apare la 15 a fiăcărei luni. Abonamentulŭ pe unŭ anŭ întregŭ e 10 fl. După fiă-care abonamentŭ plătitŭ, unulŭ se trimite grătuitŭ în străinătate.

Logodnă. D-lŭ *Mihaiu Popŭ*, învĕț. în Bistrița s'a logoditŭ cu d-ra *Regina Iuga* din Capolnacu-Mănăşturŭ.

DIVERSE.

Sentimente amestecate. Profesorulŭ. Domnilorŭ, eu nu vĕ potŭ altcum esplica espresiunea „sentimente amestecate,“ decâtŭ prin următorulŭ esemplu: Inchipuiți-vĕ, că pe ușa D-vóstră întră deodată factorulŭ poștalŭ cu bani și croitorulŭ!“

Către p. o. publicŭ alŭ comitatului Brașovŭ!

Este constatatŭ, că Ilustritatea Sa Domnulŭ consiliarŭ reg. și vice-comitele comitatului Brașovŭ, *Iuliu de Roll*, are merite fórte însemnate pentru comitatulŭ nostru.

Aprețiândŭ aceste merite, s'a hotărîtŭ, ca diua a 70 a nascerei sale sĕ se sĕrbătoréscă în modŭ demn și spre acestŭ scopŭ sĕ se dea în 21/9 Octomvre a. c. la 7 óre séra unŭ banchetŭ festivŭ în localitățile societății țintașilorŭ (Schützenhaus).

Prin acésta ne permitemŭ a invita cu totŭ respectulŭ pe prea onorații concetățeni, de a lua parte în numĕr câțŭ se póte de mare la acestŭ banchetŭ și ne permitemŭ a comunica, că biletele pentru banchetŭ à 5 fl. pentru o persónă, se pot procura pănă Luni în 7/19 Octomvre 6 óre séra, la Domnulŭ vicenotarŭ comitatensŭ Augustŭ Jekelius.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

Cursulu pieței Brașovŭ.

din 16 Octomvre st. n. 1891.

Bancnote românesci	Cump.	9.27	Vênd.	9 30
Argintŭ românescŭ -	„	9 20	„	9.25
Napoleon-d'ori - -	„	9.27	„	9.30
Lire turcesci - -	„	10.48	„	10.13
Imperiali - - - -	„	9.48	„	9.53
Galbini - - - - -	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusesci - - - -	„	121.—	„	122.—
Mărci germane - -	„	57.—	„	57.60

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

---

cucerită și devastată în modŭ barbarŭ de către trupele imperiale și a fostŭ silitŭ sĕ trécă peste acelŭ timpŭ de terόre, cunoscutŭ în istoria mai nouă a popórelorŭ sub numirea de *saculŭ romanŭ* (il sacco din Roma) și descrisŭ de *Guicciardini*, ca fostŭ martorŭ ocularŭ, în modŭ atâtŭ de mișcătorŭ și eminentŭ. D'abia se sĕvîrși acéstă schimbare și papa Clemente alŭ VIII-lea d'abia fù făcutŭ prisonierŭ în „cetatea ângeréscă“, și étă, că Florentinii sĕ și rĕsculară la momentŭ și aprópe fără a comite nici unŭ actŭ de brutalitate séu sângerosŭ, se scuturară de jugulŭ Mediceilorŭ, pentru ca sĕ se apuce de restabilirea libertății lorŭ. In aceste momente Machiavelli se afla departe de Florența și petrecea séu încă la Guicciardini, ori în alte locuri în afacerile, cu care fusese însărcinatŭ.

Indată după primirea celorŭ dintâi sciri despre noua mișcare în Florența, Machiavelli a grăbitŭ într'acolo. Lui i-se părea, că acolo va avé sĕ facă acum secerișulŭ întregei sale vieți. Pentru libertatea Florenței, suferise elŭ tortura Mediceilorŭ, esiliulŭ și sĕrăcia. Elŭ n'avea nici o presimțire, că va avé sĕ sufere amarŭ pentru raporturile sale amicale, întreținute în timpulŭ din urmă cu Medicei, deórece ceea ce obținuse elŭ în urma grației lorŭ, d'abea merita sĕ fiă luatŭ în considerare.

Imediatŭ după reîntórcerea sa la Florența, Machiavelli avù ocasiunea a se convinge, ca poporulŭ florentinŭ nu era dispusŭ sĕ-lŭ recunóscă ca părtașŭ îndreptățitŭ alŭ nouei sale libertăți, ci vĕdŭ că-lŭ respinge dela ori ce participare la ea. In momentulŭ, care ar fi pututŭ fi celŭ mai mărețŭ alŭ vieței sale, elŭ simți, că ura și disprețulŭ publicŭ îlŭ strivea atât de puternicŭ, încâtŭ trebuì sĕ cedeze. Acestŭ sfêrșitŭ alŭ lui Machiavelli era instructivŭ și durerosŭ, autorulŭ *„Principelui“* póte fi compătimitŭ la mórtea sa ca și unŭ erou alŭ unei tragedii politice. Poporulŭ îlŭ justifică și prin acéstă justificare îlŭ absolva tot-odatŭ de condamnare.

La mișcări nouĕ întreprinse după o lungă servitute, poporulŭ are tot-odată și pretensiunea de a vedé ómeni noi, ca conducĕtori și purtători ai aceleia. Poporulŭ voiesce sĕ fiă, atunci condusŭ numai de ómeni, cari nu suntŭ de locŭ pătați prin trecutulŭ pe care tocmai e în ajunŭ a-lŭ sdrobi și învinge. Acésta e în parte o prostiă mișcătóre și frumósă, dér e tot-odată o mare erόre politică, care se rĕsbună prin nereușirea scopului mișcărei întreprinse de poporŭ. In acestŭ dorŭ după ómeni, poporulŭ se îndréptă numai către cei mediocri și slabi de cari se lasă a fi mai bucurosŭ condusŭ în dilele lui mari. Elŭ nu se încrede bărbațilorŭ celorŭ superiori, chiar décă aceia pe timpulŭ servitutei l'au luminatŭ cu puterea libertății, ci mai prĕferă sĕ fiă tîrîtŭ prin necunoccuți și incapabili spre o nouă peire.

Așa poporulŭ flarentinŭ n'avea acum lipsă de Machiavelli și vechiulŭ sĕu postŭ de secretarŭ, care acum era vacantŭ și cu care elŭ ar fi prea mulțămitŭ sĕ-lŭ recapete, îlŭ conferiră mai bucurosŭ unui anume *Giannotti*, pe care nu-lŭ cunoscuse niminea, și care nu putea fi de nici unŭ folosŭ, nici poporului, nici statului.

Amicii lui Machiavelli, dintre cari Zanobi Buondelmonte și Luigi Alamanni se aflau érăși în fruntea mișcărei din Florența, își daseră tótă silința de a restabili în ochii poporului Florentinŭ vada și reputațiunea măiestrului, lorŭ a cărui inimă ei o cunosceau destulŭ de bine. Dér poporulŭ nu-lŭ voì pe Machiavelli și-lŭ refusà.

După o astfelŭ de probă a unei vieți nu-i măi rĕmânea, decâtŭ sĕ móră. La mórtea lui Machiavelli, care a urmatŭ în 22 Iunie 1527, au mai contribuitŭ și raporturile contimporane, durerea și desperarea sa pentru naufragiulŭ, ce l'a suferitŭ în posițiunea lui.

Magistrulŭ și sistemisatorulŭ brutalei politice moderne a forței a dispărut din lume, fără sĕ fi gustatŭ nici unŭ fructŭ alŭ lucrărilorŭ sale. Numai în scrirea sa despre principe a lăsatŭ elŭ lumei o bogată moștenire, pe care absolutismulŭ europénŭ a fructificat'o procente de procente și alŭ cărei capitalŭ s'a înmulțitŭ în proporțiuni de necredutŭ.

Mormêntulŭ sĕu, care s'a păstratŭ în cripta sa familiară din biserica Santa Croce a fostŭ datŭ unei uitări aprópe desĕvêrșite în decursŭ de trei seculi și jumĕtate. In anulŭ 1787 mai întêiu marele duce Leopold i a ridicatŭ lui Machiavelli unŭ monumentŭ de marmoră, ce representă pe musa istoriei, care cu o mână se razimă pe unŭ medalionŭ, în care e cuprinsŭ bustulŭ lui Machiavelli. Elŭ e aședatŭ în biserica Santa Croce din Florența, lângă busturile lui Galilei și Michel Angelo.

Victor Micol.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 15 Octomvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	104—
Renta de hârtiă 5%	100 95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.—
dto argintŭ	97.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	8?.45
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	140.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	130.40
Renta de hârtiă austriacă	91.20
Renta de aurŭ austriacă	108 90
Renta de argintŭ austriacă	91.—
Losurĭ din 1860	136.75
Acţiunile băncei austro-ungare	1013.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	328.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr	282.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.57
Napoleon-d'orĭ	9.30
Mărcĭ 100 împ. germane	57.62½
Londra 10 Livres sterlinge	117.42

Nr. 1803—1891 677,3—3

PUBLICAŢIUNE

Scaunulŭ orfanalŭ orăşenescŭ, ca oficiu pentru pertractarea rĕmasurilorŭ face cunoscutŭ, că **Mercurĭ în 21 Octomvre 1891** la 11 óre a. m. se vorŭ vinde cu licitaţiă în Tĕrgulŭ vitelorŭ de sub straje 2 armăsarĭ negri, din rĕmasulŭ după Susana Tief, rĕposată în 2 Octomvrĕ 1891.

Braşovŭ, 3 Octomvre 1891.

Scaunulŭ orfanalŭ orăşenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că maĭ avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2.36
Şibotŭ	4.52		3.03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5 25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7.22
Cerna	5 11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Braşov—Zĕrnescĭ

Braşov	5.45	2.58
Zĕrnescĭ	7.26	4.39

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Zĕrnescĭ—Braşov

Zĕrnescĭ	8.—	5.20
Braşov	9.24	6.44

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Braşov—S.-Georgiu

Braşovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9 43	5.23
S.-Georgiu	10.23	5.03

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

S.-Georgiu—Braşov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5 45
Braşovŭ	8.08	6 53

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ